

PÉNZ AZ ABLAKBAN

A szeptemberi alkony sápadt fényei bevilágítottak a nyitott ablakon.

A négy ember kedélyesen beszélgetett a zöld asztalnál, ahogy a szombat esti bridzs előtt mindig. Tóni bá' igazán elemében volt, vidám egyetemi történetekkel szórakoztatta a társaságot. Marcell – ifjú partnere – figyelmesen hallgatta. Gábor és Katika – fiatal egyetemista házaspár – leginkább csak nevettek a poénokkal teli anekdótákon, bár néhány frissen hallott sztorit ők is hozzáfűztek a beszélgetéshez.

Tóni bá' megkeverte közben a kártyát, és szép tempósan osztani kezdett.

– Van egy húszasom rá, hogy ma mi nyerünk! – szólta vidáman Gábor.

– Tartom ... tartom – mondták szinte egyszerre Tóni bá' és Marcell.

A két húszast az ablakpárkányra tették, majd elkezdték az első partit.

Észak-Dél Tóni bá' és Marcell, Kelet-Nyugat Katika és Gábor. Tóni bá'-ék természetesen természetes rendszert alkalmaztak, Gáborék a „felkészült káró” hívei voltak.

1. Osztó: Észak, általános mans

Észak

♠ A 8 2

♥ B 9 7

♦ K 8

♣ B 10 7 5 3

Nyugat

♠ D 9 7 4 3

♥ A 8 2

♦ D 4

♣ K 9 6

Kelet

♠ K

♥ D 10 6 5 3

♦ A B 9 7 2

♣ 8 4

Dél

♠ B 10 6 5

♥ K 4

♦ 10 6 5 3

♣ A D 2

Észak	Kelet	Dél	Nyugat
<i>Tóni bá'</i>	<i>Katika</i>	<i>Marcell</i>	<i>Gábor</i>
passz	1 káró ¹	passz	1 pikk
passz	1 szan	passz	2 treff ²
passz	2 kőr ³	passz	4 kőr ⁴
körpassz			

¹: Katika szerint van ereje a „felkészült” káróhoz

²: Egy menetre kényszerítő, szint keres

³: Legalább négyes jó szín

⁴: Kissé merész licit

Marcell a pikk bubival kezdett: asztalról a hármas, Északról hosszas gondolkodás után a nyolcas, ütött a király. Katika – kissé rutintalan felvevőként – a kőr dámát hívta ki: király, ász, hetes. Káró impassz a dámával: király, ász, ötös, majd a treff nyolcas: ász, hatos, hetes.

Most Marcell – durva hiba – a pikk tízest hívta ki, fedett a dáma, ász, Katika a kőr hármassal ellopta. Treff négyes, dáma, király, tízes. Kőr nyolcas az asztalról, amelybe Tóni bá' kissé szórakozottan csak a kilencest tette, ütött a tízes, Délről a négyes érkezett. Azután a káró bubi, melyre sorra a hármas, négyes, nyolcas került.

A játék kulcsponthoz érkezett. Katika felismerte, hogy káró nélkül nem lehet megélni. („Azzal sem könnyű” – gondolta.)

– Nehéz az élet! – sóhajtotta, majd briliáns módon a káró kilencest játszotta ki.

Marcell kényszeredetten (?) fedett a tízessel, lopott az asztali kőr kettes, Tóni bá' enyhe mosollyal felüllopta a bubival, majd bedobta lapjait. Egy szűr, 450 pont Kelet-Nyugatnak.

– Hát, tudjátok, ez azt az egyetemi történetet juttatja az eszembe, mikor a Kiss, a hivatalsegéd kioktatta dr. Kántort, a rektort, hogy mit szabad és mit nem az egyetem területén (ez valamikor az 50-es években történt). A rektor csak mosolygott, neki ugyanis nem BM-igazolványa volt, csak DVTK-pályabelépője!

A nagy kacagás közben Tóni bá' újra keverni kezdett a szokásos gyors tempójában, és – soron kívül – megint csak ő osztott.

– Nem baj – mondta – , majd te indulsz, Katika.

2. Osztó: Kelet, Kelet-Nyugat bell

Észak

♠ A 8 2
♥ B 9 7
♦ K 8
♣ B 10 7 5 3

Nyugat

♠ D 9 7 4 3
♥ A 8 2
♦ D 4
♣ K 9 6

Kelet

♠ K
♥ D 10 6 5 3
♦ A B 9 7 2
♣ 8 4

Dél

♠ B 10 6 5
♥ K 4
♦ 10 6 5 3
♣ A D 2

Észak	Kelet	Dél	Nyugat
Tóni bá'	Katika	Marcell	Gábor
passz	passz ¹	passz	1 pikk ²
passz	2 kőr	passz	3 kőr ³
passz	4 kőr ⁴	körpassz	

¹: Katika most már óvatosabb (vagy szerényebb)

²: Harmadik helyen elnézhető

³: Inkább passzolni kellett volna

⁴: Két ötös színnel érthető

A lapokat kézbe véve mindenki feszengett egy kissé („Ezt a lapot, mintha már láttam volna!” – mondta vidáman Tóni bá’. A többiek csak a felvételre koncentráltak.)

Marcell ismét a pikk bubival támadott („Ismétlés a tudás anyja.”): hármas, a lebeszélő kettes, vitte a király. Katika most – helyesen – expasszra játszotta az adut: hármas, négyes, ász, hetes. Rögvest a káró dáma az asztról: király, ász, hármas, majd gyorsan a treff négyes, Marcell lazsal a kettessel, király, hármas. Káró négyes, nyolcas, bubí, ötös. Kézből a kettes, rá a hatos, az asztal lopna a kőr kettessel, de az ütés Tóni bá’ kilenceséé.

– Nézzünk csak *kőrös* körül! – mosolygott, és az adu bubit hívta, dáma, király, nyolcas.

Marcell lehívta a magas káró tízest (?!): treff hatos, treff ötös, káró hetes. A treff ász következett: kilences, hetes, nyolcas, ízibe a treff dáma: pikk négyes, treff tízes, lop a kőr ötös.

A többi ütés Katikáé, de ez kevés: egy bukás, Észak-Dél írt 100 pontot.

– Ilyen az élet: egyszer fent, másszor még feljebb, ne keseregjetek! – szólt Tóni bá’, és rögvest keverni, majd egyazon lendülettel osztani kezdett.

– Tóni bá’, neked kell egyáltalán osztanod? – kérdezte óvatosan Marcell.

– No, már mindegy, majd te indulsz – válaszolta Tóni bá’, és huncutul kacsintott hozzá.

3. Osztó: Dél, Kelet-Nyugat bell

Észak

♠ A 8 2
♥ B 9 7
♦ K 8
♣ B 10 7 5 3

Nyugat

♠ D 9 7 4 3
♥ A 8 2
♦ D 4
♣ K 9 6

Kelet

♠ K
♥ D 10 6 5 3
♦ A B 9 7 2
♣ 8 4

Dél

♠ B 10 6 5
♥ K 4
♦ 10 6 5 3
♣ A D 2

Észak	Kelet	Dél	Nyugat
<i>Tóni bá’</i>	<i>Katika</i>	<i>Marcell</i>	<i>Gábor</i>
passz	1 szan ²	passz	1 pikk ¹
2 treff	2 kőr	kontra ³	passz
körpassz		3 treff ⁴	kontra ⁵

¹: Ha egy üzlet egyszer megindul!

²: Szép szelíden, mint az ősz

³: Elegem volt, én is mondok valamit (rosszat)

⁴: A lift egyre feljebb visz

⁵: „Szólt a fiú: kettő vagy semmi. És kártya perdül, kártya mén”

Katika merészen a pikk királlyal kezdett, ötös, hármas, Tóni bá' nyert az ásszal. Kézből az adu hármas, impassz a dámával, ütött a király. Jött a pikk dáma, kettes, káró hetes, pikk nyolcas.

Pikk négyes lopásra, nyolcas, csenés az adu nyolcassal, pikk tízes. Kőr hármas, kőr négyes, ász, hetes. Pikk hetes, káró nyolcas, káró kettes.

– Lopja, akinek nincs bora, ez a fekete zongora? – szaladt ki Katika száján Ady után szabadon.

Az ütést a pikk bubi vitte. Marcell lehívta a kőr királyt: kettes, kilences, ötös, a treff ász: hatos, ötös, kőr hatos. Jön az adu kettes is: kilences, bubi, káró kilences.

Tóni bá' kezében csupa magas lap maradt. A négy utolsó ütést négy rövid történettel fűszerezte. 3 treff kontra, egyenlő, Észak-Délnek 470.

Ekkor már mindenki mosolygott a kártya és Fortuna fantasztikus összjátékán; de senki sem árulta el önmagát.

Tóni bá' ezúttal szótlánul kevert, majd osztott. Mindenki tudta, hogy ismét csak nem ő jött volna, de...

4. Osztó: Nyugat, általános bell

Észak

♠ A 8 2
♥ B 9 7
♦ K 8
♣ B 10 7 5 3

Nyugat

♠ D 9 7 4 3
♥ A 8 2
♦ D 4
♣ K 9 6

Kelet

♠ K
♥ D 10 6 5 3
♦ A B 9 7 2
♣ 8 4

Dél

♠ B 10 6 5
♥ K 4
♦ 10 6 5 3
♣ A D 2

Észak	Kelet	Dél	Nyugat
Tóni bá'	Katika	Marcell	Gábor 1 pikk ¹
passz	1 szan ²	körpassz ³	

¹: Gábor megint olyan, mint a Trabant: ha teheti, elindul

²: Újra a nem kényszerítő 1 szan

³: Most mindenki korrekten licitál

Marcell zseniális indító kijátszást talált ki: a legerősebb színéből indult, a treffből, s hogy ne blokkoljon, a dámát vágta ki. Az asztalról rövid gondolkodás után a hatos, Tóni bá' a hármassal kért, a felvevő a négyest dobta. A treff ász következett: kilences, bubi (pikket jelez), nyolcas. A treff kettesre sorra a király, ötös, kőr hármas (a káró ugyanis biztatóbb szín). Káró dáma impasszra, király, ász, ötös.

Most Katika ügyesen a káró kilencset hívta ki, de Marcell még ügyesebben kihagyta: hármas, rá a négyes és nyolcas. Káró hetes, ütött a tízes, bele a pikk hármas és rá a kőr kilences (nem kéri a szint).

Ekkor Marcell hibázott: kivágta a pikk bubit (kicsi kellett volna), asztról a négyes, Tóni bá' fanyar mosollyal ütött az ásszal, esett a király. A magas treffek következtek, először a tízes, abba kör ötös, káró hatos, kör kettes.

Nézzük meg az utolsó treff előtt az állást:

	Észak	
	♠ 8 2	
	♥ B 7	
	♦ –	
	♣ 7	
Nyugat		Kelet
♠ D 9 7		♠ –
♥ A 8		♥ D 10 6
♦ –		♦ B 2
♣ –		♣ –
	Dél	
	♠ 10 6 5	
	♥ K 4	
	♦ –	
	♣ –	

Az állás pillanatnyilag: három ütés a felvevő vonalnak, öt Tóni bá'-éknak, tehát még négy ütés kellene a teljesítéshez. Érdekes, hogy pont ennyi magas lap van a vállalkozóknál: két káró, a kör ász és a pikk dáma, míg Észak-Délnek csak az utolsó treff néz ki.

– Nézzétek a treff hetest, kissé szorongva hívom ki ezt! – mondta vidáman Tóni bá', s a többiek döbbenet figyeltek a végállásra.

Valóban: Északnak látszólag öngyilkos kényszerhívása van, ha majd akár pikket, akár kört hív, impasszt ad meg Katika kedvére (körben nyilván a tízessel megy el).

No, de a treff hetesre először mindenkinek dobnia kell! Katika a kezéből persze a kőr hatost, Marcell pedig a pikk ötöst dobta. Ám mit tegyen a felvevő az asztról?

Ha a kőr nyolcast mellőzi, kőr folytatás következik, és Katika még két ütést veszít (kőr király, pikk tízes).

Tehát a pikk hetes került a kilencedik ütésbe, és most Tóni bá' adni kényszerül egy ütést.

– Adok egy pikket, már el is vitted? – rímelt, de Katika nem tudott igazán örülni (kőr hívásra kézbe tudott volna kerülni a magas kárókért).

Kezéből elhullajtott egy kis (nagy?) kárót, ütött a pikk kilences. Jött a dáma, majd a kőr ász is, de a végén ki kellett adni a királyt. Észak-Délnek 100 pont.

– Kétszázzal nyertetek, titek a húszas – mosolygott Gábor, és levette az ablakpárkányról az egyik pénzermét, s az asztal közepére tette.

– Köszönjük, s a játékot is! – mondták Tóni bá'-ék.

A vendégek fáradtan vették fel kabátjukat. Tóni bá' mindkettőjüknek segített, s egy-egy mini egyetemi történetet is elmesélt nekik.

Azután a lépcsőházig kikísérte a többieket. Visszatért, majd a párkányon maradt húszasra könyökölve intett még nekik az ablakból.

Azután elővette a frissen írt, a parciális differenciálegyenletekről szóló jegyzetét, és a 89. oldalon beszűrt még egy érdekes fizikai példát, melynek egyenlete $y''''+a(x)y''+b(x)yy'=c(x)$ -nek adódott.

Az ablakon már a hold hideg-fehér fénye sütött be az árván maradt pénzdarabra, melyet csillogásában akár aranynak is nézhetett volna valaki. Szokatlan dolog.

Pénz az ablakban.

1990. május-június